TLAČOVÁ SPRÁVA

Výskyt tuberkulózy na Slovensku dlhodobo klesá. Sledovanie vývoja ochorenia a kvalitná diagnostika zostávajú kľúčové

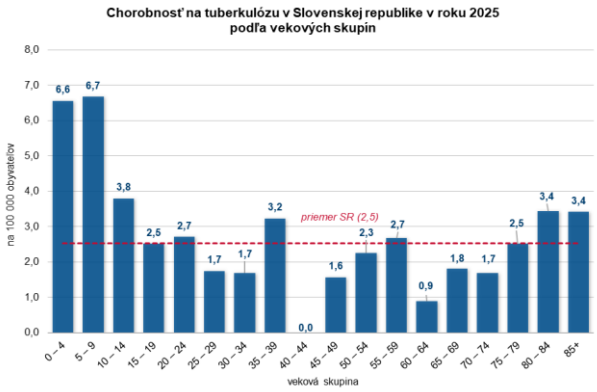
Bratislava, 17. 11. 2026

V roku 2025 bolo do Národného registra tuberkulózy nahlásených 137 prípadov. Medziročne ide o mierny nárast o 1,5 %. Z dlhodobého pohľadu však výskyt tuberkulózy na Slovensku výrazne klesol. V porovnaní s rokom 2009, keď bolo do registra nahlásených 513 prípadov, sa ich počet znížil o viac ako 73 %.

Najvyššia chorobnosť bola u detí

Údaje za minulý rok ukazujú, že tuberkulóza sa nevyhýba najmä detskej populácii, ktorá sa už proti tomuto ochoreniu povinne neočkuje. **Najvyššia chorobnosť** bola zaznamenaná práve u detí vo vekovej **skupine 5 až 9 rokov**, kde dosiahla 6,7 prípadu na 100-tisíc obyvateľov danej vekovej kategórie. Nasledovala veková skupina detí do 5 rokov s chorobnosťou 6,6 prípadu na 100-tisíc obyvateľov.

„*Výskyt tuberkulózy u malých detí je veľmi citlivým ukazovateľom aktuálneho prenosu infekcie v populácii. Samotné zvýšenie chorobnosti však nemožno automaticky pripisovať zrušeniu plošného BCG očkovania v roku 2012. Táto vakcína chráni deti predovšetkým pred najzávažnejšími formami tuberkulózy. O to dôležitejšie je včasné vyhľadávanie kontaktov a dôsledná prevencia v rizikových skupinách,*“ vysvetľuje doc. MUDr. Ivan Solovič, CSc., expert Svetovej zdravotníckej organizácie na tuberkulózu, ktorý pôsobí v Národnom ústave tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie. **Z celkového počtu 137 prípadov** v roku 2025 tvorili **muži 87** prípadov (63,5 %) a **ženy 50 prípadov** (36,5 %). Najvyššia chorobnosť medzi mužmi bola zaznamenaná u chlapcov vo vekovej skupine 5 až 9 rokov (7,8 prípadu na 100-tisíc obyvateľov), v prípade ženského pohlavia išlo o dievčatá do 5 rokov (7,9 prípadu na 100-tisíc obyvateľov).

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:
mail: hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

Väčšina mala pľúcnu formu

Prevažná väčšina prípadov tuberkulózy mala vlani pľúcnu formu ochorenia. Išlo o **126 ochorení**, teda 92 % zo všetkých nahlásených. Mimopľúcna forma bola zaznamenaná v 11 prípadoch (8 %). Z pľúcnych bolo 12 recidív a z mimopľúcnych jeden prípad recidívy.

U pacientov s pľúcnou tuberkulózou bolo v niektorých prípadoch zaznamenané aj postihnutie ďalších orgánov, najčastejšie vnútrohrudníkových lymfatických uzlín. Pri mimopľúcnej tuberkulóze dominovalo postihnutie lymfatických uzlín, menej často kostí a kĺbov.

Dôležitý je včasný záchyt ochorenia

Najčastejším spôsobom zistenia tuberkulózy v roku 2025 bolo vyšetrenie u lekára pre zdravotné ťažkosti. Takto bolo **zachytených 83 prípadov**, čo predstavuje 60,6 % všetkých nahlásených ochorení. Ďalších 38 prípadov (27,7 %) bolo zistených pri vyšetrení kontaktov. Prevenciou bolo zachytených 6 prípadov (4,4 %) a kontrolou evidované 2 prípady (1,5 %).

Včasné rozpoznanie ochorenia a vyhľadávanie ľudí, ktorí mohli prísť do kontaktu s infekciou, patria medzi dôležité nástroje kontroly tuberkulózy. Vyšetrovanie kontaktov umožňuje identifikovať ďalšie možné prípady a prijať opatrenia na obmedzenie šírenia infekcie, najmä v rizikových skupinách. Celková overenosť tuberkulózy dosiahla minulý rok 64,2 %, teda 88 prípadov. Bakteriologicky bolo overených 75 prípadov, čo predstavuje 54,7 % všetkých nahlásených infekcií.

Medzi pridruženými ochoreniami zaznamenanými u pacientov s tuberkulózou bol v roku 2025 najčastejší diabetes mellitus, ktorý bol evidovaný v 7 prípadoch (5,1 %). Zhubný nádor bol potvrdený v 3 prípadoch (2,2 %) a duševné ochorenie v 1 prípade (0,7 %). V roku 2025 bolo zaznamenané jedno úmrtie na tuberkulózu a vyskytli sa aj tri úmrtia pri tuberkulóze.

Výskyt sa medzi regiónmi líši

Rozdiely vo výskyte tuberkulózy sa každoročne ukazujú medzi jednotlivými krajmi. Najvyššia chorobnosť je dlhodobo evidovaná v prešovskom a košickom regióne. V roku 2025 bola najvyššia v Košickom kraji, kde dosiahla 6,8 prípadu na 100-tisíc obyvateľov a bolo tu nahlásených spolu 53 prípadov. Naopak, najmenej ochorení zaznamenali v Banskobystrickom a Žilinskom kraji.
Z pohľadu okresov bola vlani najvyššia chorobnosť v okrese Spišská Nová Ves, kde bolo nahlásených 33 prípadov ochorenia (33,5/100 000 obyvateľov).

Za poklesom stojí dlhodobá kontrola

Za posledných 17 rokov sa počet prípadov tuberkulózy na Slovensku znížil z 513 v roku 2009 na 137 v roku 2025. Chorobnosť pritom klesla z 9,5 na 2,5 prípadu na 100-tisíc obyvateľov. „*Pokles je výsledkom dlhodobej systematickej kontroly tuberkulózy na Slovensku – kvalitnej diagnostiky, dostupnej a účinnej liečby, dôsledného vyšetrovania kontaktov a epidemiologického dohľadu. Slovensko dnes patrí medzi krajiny s nízkym výskytom tuberkulózy, čo však neznamená, že môžeme poľaviť v jej kontrole. Národný register umožňuje sledovať vývoj ochorenia, rizikové skupiny, výsledky liečby aj prípadný výskyt liekovej rezistencie. Je základným nástrojom na včasné zachytenie nepriaznivých trendov a správne nastavenie protituberkulóznych opatrení*,“ zdôrazňuje docent Ivan Solovič.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:
mail: hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

Kvalitné a spoľahlivé dáta sú základom účinnej kontroly tuberkulózy. Dlhodobá spolupráca NCZI a Národného ústavu tuberkulózy pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie vo Vyšných Hágoch pri zbere a spracovaní dát umožňuje sledovať vývoj ochorenia, vyhodnocovať výsledky liečby a poskytovať relevantné údaje aj na medzinárodné porovnávanie. Národný register tuberkulózy zhromažďuje údaje o počte prípadov, rozložení pacientov podľa veku a pohlavia, forme ochorenia, spôsobe zistenia, recidívach a ďalších charakteristikách. „*Silnou stránkou slovenského registra je jeho dlhodobá kontinuita, celoslovenské pokrytie a prepojenie klinických, laboratórnych a epidemiologických údajov. Vďaka tomu máme kvalitné údaje nielen na riadenie kontroly tuberkulózy na Slovensku, ale aj na spoľahlivé reportovanie európskym a svetovým inštitúciám*," uzatvára Ivan Solovič.

Register bol zriadený v roku 1988 a patrí medzi národné zdravotné registre v správe NCZI.

Viac informácií a štatistík je zverejnených na webe v tematickom výstupe tuberkulóza.